

Pericopa Behaalotcha - Oare s-a despărțit Moșe Rabenu (Moise) de soția lui? [anul 5782]

Spusele lui Miriam despre Moise din pericopă produc multiple probleme: 1. „... din pricina femeii *cușite* pe care și-o luase - căci își luase o femeie *cușită*”, 2. „Oare numai prin Moșe grăiește Adonai? Oare nu și prin noi grăiește?”. (Numeri 12:1-2). Întrebarea care se pune este care e legătura între luarea unei *cușite* de soție și profetia lui Miriam și Aron? Gravitatea acestei întrebări este atât de intensă încât a dus la o interpretare inversă din cele scrise: argumentul nu este luarea femeii *cușite* ci, din contră, despărțirea de ea. Așa traduce Onkelos, în traducerea în limba aramaică de care noi ne ajutăm ca să înțelegem textul mai bine. Așa este mai ușor să înțelegem argumentul că și prin noi grăiește Adonai, adică noi nu am primit porunca să ne retragem din plăcerile vieții cum a fost poruncit Moșe. Problema este că această explicație rămâne problematică și este nevoie de ceva mai solid.

Să înțelegem întâi mai bine cuvântul „*cușită*” pe care majoritatea traducătorilor preferă să o lase în forma originală. În ebraică cuvântul este înțeles de majoritatea înțelepților „neagră”. Aceasta se bazează pe locația geografică a țării numite Cuș (Geneza 2:13), și pe persoana cu același nume din Bereșit/Geneza 10:6. Locul este identificat în nordul Africii, lângă Egiptul din același verset. Locuitorii acestei țări sunt bineînțeles negrii. Un *cuși* este trimis la David ca să-i vestească moartea fiului său, Avșalom (2Samuel 18:22). Vedem iar că la această misiune periculoasă este ales cineva dintr-o clasă socială inferioară.

Găsim acest lucru în comentariile marilor înțelepți din Franța, sec. 12-13 numiți Baalei Hatosfot într-o antologie de comentarii numită „Moșav zkenim” (Locație de bătrâni înțelepți). Unul dintre ei, Ri Hazaken (sec.12) spune că atunci când Miriam și Aharon au grăit din pricina femeii *cușite*, ei i-au spus lui Moșe să ia o altă femeie, de viță mai nobilă și s-o lase pe midianita sa. Însă Moșe nu a vrut, fiindcă el o luase când era sărac, iar acum când este un prinț nu a vrut s-o alunge. Cu alte cuvinte, argumentul lui Miriam că îndepărtarea Țiporei de către Moșe nu este o problemă. Din contră, cusurul este că nu este potrivit unei persoane de rangul lui Moșe să fie căsătorit cu o femeie *cușită* care nu este aristocrată. Putem înțelege de aici faptul că Moșe este căsătorit cu o femeie de treapta aceasta, îl afectează nu numai pe el, ci pe toți ceilalți profeții. Miriam și Aharon spun că și ei sunt afectați de această situație. Însă este o diferență mare între cei doi.

Miriam este convinsă că ea aparține unui rang aparte fiind profeteasă, pe când Moșe care este profetul profetilor, nu crede nicio clipă că el aparține unei clase aparte. Noi învățăm acest lucru din versetul următor: „Iar Moise era un om foarte smerit, mai mult decât toți oamenii de pe fața pământului” (Numeri 12:3). Miriam, spre deosebire de Moise, crede că ei aparțin unei clase aparte și de aceea îi reproșează că și-a luat o nevastă care nu este din clasa lor. Din această pricină ea este pedepsită, devine deodată leproasă și este scoasă din tabără ca să fie la egalitate

cu toate așa numite „clase”. Dar ea este o personalitate extrem de importantă și ca atare tabăra evreilor a stat pe loc și ei au așteptat o săptămână până când ea s-a vindecat. Asta spre deosebire de Ghehazi, robul lui Elișa și de regele Uziya care au rămas cu lepra până la moarte.

Fratele ei, Aron diferă de ea. El nu este în nici un caz profet, ci *cohen*/preot. Poziția aceasta nu cere ca persoana să fie de viță nobilă deoarece ea se transmite prin moștenire, din tată în fiu. Mai este încă ceva. Dacă Aharon a făcut greșeala să-i reproșeze lui Moșe despre originea soției lui, înseamnă că el îl consideră pe Moșe atât profet cât și cohen. Moșe într-adevăr era din familia de *cohanim*, însă el nicio dată nu s-a considerat *cohen* și nu și-a luat atribuții de *cohen*. Le-a lăsat fratelui său.

Această percepție că profeția este chestiune instituțională și i-a fost atribuită lui Moise, se repetă și în alte ocazii, de exemplu la cei doi rebeli Eldad și Medad. Ea este un dar spiritual dat unor persoane alese în mod special. Această cerință nu-i poate fi aplicată lui Aron care nu este profet ci *cohen* (preot). Tocmai aici este diferența între profeție – o chestiune spirituală și *chehuna*, „preoție”, o chestiune familiară de moștenire.

Învățătura este următoarea: **calitățile unui om nu depind în nici un caz de rangul lui social. La fel și iubirea poporului și mai ales cea a lui Kadoș Baruch Hu.**